

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого людю — виходить два рази на тиждень.
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві вна-
 разі зазначити, що бажав звороту своєї рукописи на случай її непоміщення
 та вказати поштовою марку на її пересилку.

СТАН УРОЖАЮ І ЗАСТІВ НА УКРАЇНІ.

Місяць тому назад, а власне в "Українських Робітничих Вістях" з 5. серпня ми подавали за радянськими газетами про стан урожаю на Радянській Україні по день 15. червня, себто який місяць, півтора до жнив. Тоді урожай на цій Україні був середній, а місяцями вище середнього. В полудневій частині України, де найгірше бушував голод, урожай в половині червня був ліпший, як на правобережній Україні. Очевидно, треба взяти під увагу, що в полудневій частині України був великий недосів.

Однак в той час, себто около 15. червня; згадувалося вже про брак дощу в багатьох повітах полудневої України. Збіжжя тих місцевостей так і не дочекалось того дощу. В самий час, коли мало дозрівати збіжжя, випала знова сильна посуха. Жнива стали передчасними. Особливо від посухи потерпіли Миколаївщина, Одещина і Запорожжя, себто ті самі райони, в яких найгірша була посуха минулого літа. В деяких повітах Миколаївщини, як пишуть радянські газети, селяни збирали останки свого збіжжя вночі, бо в день від спеки коні падали.

Недавно ми помістили статтю з харківських "Вістей" з 22. липня п. н. "Становище селянства на південній Україні", в якій писалося про нове нещасте, що набувалося на полудневу Україну. Ось що там писалося:

"Озима пшениця зовсім загинула на Одещині, Миколаївщині, Запорожжі, Донецчині, південних повітах Катеринославщини і Кременчущині. Озиме жито зберглося, але врожай має бути невеликий".

І се тоді, коли
 "На Миколаївщині, Запорожжі і південних повітах Одещини, Кременчущині, Катеринославщині і Донецчині засяно тепер не більше 25 відс. нормальної площі і навіть при сприятливих умовах насадження спроможеться зібрати лише 30 відс. потрібних йому засобів насіння та харчевих продуктів".

Якби були ці "сприятливі умовини"?
 Пріш, чим можна було сподіватися. Так говорять нам ті вісти, які принесли послідні числа радянських газет. В багатьох місцевостях полудневої України лютим голодуючим потрібна вже тепер, коли урожай наполовину зібраний, і буде потрібна через цілий рік.

Харківський "Комуніст" з 28. липня пише п. н. "Неврожай на Запорожжі" сідкуюче:

"По даним (запорожського) Губземвідділу пізні культури в губернії, за винятком посівних на початку весни, треба уважати остаточно загинулими. В теплицькому повіті погібли ріжних культур 39.700 десятин. Населення губернії буде забезпечене повим урожаєм лише на 30 процент. Є основи думати, що вже від жовтня почнуть сід неуряди".

Так виглядає положення на Запорожжі після урядового звіту губерніяльного земельного відділу.

Не ліпше маєє ся справа і на Миколаївщині. Харківські "Вісти" з 3. серпня пишуть п. н. "Голодний край" про Миколаївщину сідкуюче:

"На Миколаївщині збіжжя ранніх культур вже зібране. Виявилось, що того врожаю, якого чекали немає. Відсутність останні два місяці дощу і часті густі ранкові тумани, зіли, як клявуть, врожай.

Десятинна жита дає 40—50 пудів. Ячмінь — 20—30 пудів. При чім зерно дуже бідне. Миколаївщина знова буде голодувати з самою осени.

Спека неймовірна: 35—40 степенів. Були дні, що спека досягала 45 степенів (після Реоміра).
 Пізні культури: просо, кукуруза, бараболі, горох, городина згоріли. Ще коли буде скоро дощ, то кукуруза подекуди буде".

Годі наводити тут всі потерпівші місцевості з поодиноким Загадано вивини, положення в полудневій Україні дуже тяжке, а місяцями гірше як минушого року, тому, що населення минулого року не було з весни так виснажене, як є сего року. Пріш, се пише тов. В. Блакитний в харківських "Вістях" з 19. серпня. Іменно читаємо там сідкуюче:

"З півдня України йдуть трівожні звістки: на Миколаївщині, Одещині, Запорожжі і Донецчині місяцями випало геть чисто все на нивах посухою. Нещасте хоча і не має характеру торічного, бо випало не цілі губернії, навіть не цілі повіти, а тільки райони в розмірі кількох волостей в одному місці — але й воно не може не залишити сліду на господарстві нашого півдня і без того ослабленого минулим голодним роком. І на сей рік населення ушкоджених районів та їх господарство — являчи більше потребувати допомоги, бо на сей раз посуха вогнищем виником відмежає геть усі чисто жителі ресурсних районів.

Але не тільки населення й господарство новозшкоджених посухою районів вимагатимуть допомоги в 1922—1923 році. Ми не один раз скрізь підкреслювали, що руїна сільського господарства в голодних губерніях нік не зможе бути ліквідована протгом одного року. Вона остільки глибоко підірвала продукційні сили ушкоджених місцевостей, що для відбудови в них сільського господарства в нормальних розмірах потрібно регулярної допомоги державної протгом не одного року".

Так представляє ся стан сегорічного урожаю і нових засівів на Україні на підставі радянських газет.

З наведених відомостей виходить, що економічне положення на Радянській Україні буде тяжке і сідкуючого року, а в деяких місцях полудневої України населення буде потребувати посторонної помічі зараз таки в осени. В виду сего українські робітники в Канаді повинні не залишати справи помічі голодуючим на Україні, але по зможі своїх сил повинні дальше нести поміч голодуючим.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ!"

ПОСВІДКА ВІД ТОВА. М. ЛЕВИЦЬКОГО.

ПОВНОВАЖНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО
 УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ
 РАДЯНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ
 В ЧЕХОСЛОВАЦІЇ.
 ПРАГА, 18. серпня 1922 р.

Комітет Допомоги Голодним на Радянській Україні у Вінніпегу.

Дорогі Товариші!
 Тільки що сьогодні приїхав з Берліна і застав Вашого листа і дрефт на 1500 амер. доларів. Як я Вам вже писав, я в самий тяжкий час передівку закупи 80 вагонів жита і 10 вагонів муки. Правда, частину взяв в борг і буду виплачувати по поступленню дальшої допомоги.

Сідкуючим листом вислав Вам матеріали про новий урожай на Україні. На сідкуючий рік нам треба буде везти допомагати дітям сиротам, яких найбільше є на Україні як наслідок горожанської війни.

І на сей раз прошу Вас прийняти щирі подяку за допомогу.

З комуністичним привітом.

М. Левицький.

МІЖНАРОДНА РЕАКЦІЯ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вістей").

В цілій Європі гудіє тепер реакція. Білий терор захопив Італію, Німеччину, Угорщину, Польщу, Румунію і Францію. Теперішня реакція стала міжнародним явищем. Забордоване Ербергером в Німеччині виявилось, що німецька реакція, німецькі монархісти мають зносини з австрійською угорською чорною сотнею. Убийці Ербергера живуть десь на Угорщині, Горті, в суперечливіх договірних, перешкаджає їх виданню німецьким судам. Один з провідників німецького монархізму Ергард живе в Тиролю, звідки організує свої акції проти німецької республіки. В Міхені працюють німецькі монархістичні організації разом з російською і українською чорною сотнею. Тут часто бувають наші гетьманці. Реакція організована в міжнародному маштабі.

Нахабність реакції з кожним днем збільшає ся. Головно поведене фашистів в Італії не знає жадної міри. Вони змушують робітничих членів мійських рад зложити свої мандати, пальти робітничих камери (палати) та, унеможливають робітникам брати участь в зібзках. Подібно поведуть ся німецькі монархісти, бандіти Гортго і польські "вожді".

Соціальні причини реакції в всіх краях однакові. Реакція складаєє ся головню з банкротерів світової війни, здебільша з офіцерів та з людей, котрі по війні не могли взятися за чесну працю. До них прилучились урядники, котрі по війні втратили своє заняття. За ними стоїть велика частина інтелігенції і капітал, котрий веде боротьбу проти пролетаріату, все одно чи промислового, чи аграрного. Вони то застерігають реакцію в матеріальні засоби. І тому то реакція стає важним соціальним фактором.

Інтелігенція мусила по війні в деяких краях якусь частю своєї влади відступити робітничству. Се, як і се обставина, що робітники завдяки своїй перешкаджають обноженню своїх зарібків, коли протинують матеріальне положення заляди браку організації все погіршилось, одним словом збільшене соціальної сили і престижу робітничків спричинили острю ворожнечу інтелігенції до робітничків. Се виявилось головню в Німеччині, Італії, Польщі і на Угорщині.

Інтелігенція по війні під економічним зглядом занепадала цілком. Робітник, по деяких обчисленнях заробляє зараз — ми маємо на увазі його реальну зарібкову плату — половину своєї передвоєнної плати. Середні класи, головню урядники, по війні зубожали дуже. Студентам Версальського договір відібрав їх карієру. Для них замкнена карієра заводового, офіцера, не має теж німецьких заморських торговельних підприємств, де вони знайшли б приміщене. Іх на підставі Версальського договору звідкивано. Війна спричинила матеріальну руїну сеї класи.

УРОЖАЙ НА ПОДІЛЛЮ.

Згідно відомостей Наркомзему, урожай на Поділлі найголовніших культур виявляється так:

Озиме жито 56 відсот., пшениця — 54 відс., ярова пшениця — 52 відс., ячмінь — 52, овес — 54, гречка — 50, просо — 50, кукуруза — 54, соняшник — 54, конопля, льон — 58, баштани — 50, сінокоси — 55.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

Маленька Греція задумала покорити під "нозі своєї" цілу Туреччину. Захотіло ся її дуже стати великою державою. Зібрала вона всю свою армію і полізла з нею на територію Турків.

Турки, "не розуміючи" закорів "європейської приватної власності", виспали Грекам такого зеліного бобу, що гречка армія втікає з Туреччини без огляду.

Тепер Греки домагають ся від антанти інтервенції у внутрішні справи Туреччини, тобто хочуть, щоб антанта йшла бити некультурних Турків. Антанта, звичайно, лишаєє ся відповісти Грекам: а чого-ж ти, свинко, заліза в чужий горіх?

Але антанта так не відповідає, бо гречка мілітаристична свинка скаже: та-ж се ти, антанта, показала мені сю стежку в горіх... Отже тепер рідуй мене.

І тепер антанта переоговорює, як би то "помірити" Турків з Греками.

Поки антанта радить ся між собою, Греки без обачі втікають з Малої-Азії і втікаючи кричать на чім світ стоїть про некультурність Турків.

Так всякому буває, хто же чужим розумом.

Якийсь берлінський кореспондент, якийсь лондонський газети має щасте повідомити весь буржуазний світ, що за один день повалено в Одесі на цій полудневій Україні радянське правительство і чорноморська флотія також збукувала ся.

Уже вже кучію робило ся, що від довгого часу берлінські, рижські та гельсінгфорські кореспонденти перестали валити радянське правительство. Та і "наші" чорносотенці вишій з теми.

Тепер якийсь кореспондент якоїсь газети амлував ся і заатакував полудневу Україну.

А стара блудниця "Свобода" зрадила і закричала "Ще один Кронштадт". Щобі навіть і сталоє щось подібне в полудневій Україні, то помічником з приводу сего цілу статю, "Свобода" подала пальцем в небо, даючи до тої статі наголосок: "Ще один Кронштадт".

Нам остаеть ся пригадати

"Свободі" тільки чим закінчив ся Кронштадт...

Пару місяців тому назад в Монреалі в суді розбиралась справа французького попа Делорма, замордувавшего свого брата.

Католицька церква, якій пераже приходило ся мати до діла з подібними скандалами "в благородном семействі", щобі вратувати свою "мораль", зробила Делорма божевільним.

Не тому його зроблено божевільним, щобі вратувати від засуду на смерть попа. Попів є досить. Розходило ся тут о те, щобі скрити від віруючої публіки, що й попи бувають убійниками рідного брата, коли йде мова про розділ майна, яке має пів мільона доларів вартости. Тож зробили його божевільним, а що божевільних не карують, то попа Делорма віддали до дому божевільних.

Однак після него лишив ся маєток, на який простягнув свої руки його швагер. Почувши про се, "божевільний" Делорм прийшов до розуму і запротестував через свого адвоката, при чім ніхто із нормальних людей, навіть доглядачів дому божевільних, не знають, в який спосіб "божевільний" Делорм назвав зносини з адвокатом.

Тепер адвокат стараеть ся доказати, що Делорм не є божевільний і стараеть ся вибрати його з дому божевільних. Адвокат доказує, що завідатель дому божевільних в Бюпорт, др. Броуч, під доглядом котрого находить ся Делорм, божевільним його не признає, а наоборот, твердить, що Делорм — є в повній нормальній. Значить, має бути освобожденний.

Отже виходить таке культурно-релігійне чудо: до убійства свого брата, Делорм був нормальний. Бо якяк парадія хотіла б мати в себе божевільного попа. Підчас убійства свого брата, як також підчас судової розправи він був божевільним. Коли вже уникнув смерті і коли знова прийшлоє боронити свої півмільоновий маєток, він знова прийшов до розуму.

Се є нове, чиже католицьке чудо. Мусій.

ПЕРЕДИШКА.

Урядова криза в Польщі почалась ще 3-го червня димісією кабінету Понковського і триває майже два місяці.

Що до її причин навіть змаганя Пилсудського опанувати за всяку ціну державним апаратом до виборів до союму і маючи його в своїх руках, використав сей апарат на користь пелесовців, що складаєє одну з причин урядової кризи, є по сути лише наслідок змаганя Франції забезпечити собі до-Генуїське становище на Сході, для чого її потрібна Польща, се більш воєнничя відносно радянської федерації, ніж була раніш.

Геня помітно похитнула становище Франції на Сході. Вирішати його Франція гадає змішнем впливу Пилсудського і воєнничої лівіції польського союму, а головню — пелесовців, що підтримують Пилсудського і ше-через них він проводить свою лінію у внутрішній і зовнішній політиці Польщі. Се одно.

Друге: для змінення впливу Франції на Пилсудського і польську армію, Париж надіслав в Польщу нові папки французьких офіцерів. Одна така папка французьких офіцерів з 200 чоловік прибула до Варшави в перші дні липня для реорганізації польської армії.

В цілому урядова криза Польщі відбиває на собі кризу зовнішньої і навіть внутрішньої кризи самої Франції.

Значна частина французької буржуазії обстоєє зараз мирну зовнішню політику Франції і ворожо ставить ся до нових воєнних авантур проти радянських республік. Панова

воєнничої кліки її зараз обридло, бо перешкаджає спокійно обертати капітали і загрожуює новими міжнародними ускладненнями.

В Польщі, що нараховує більше, воєнних авантур, ніж років свого існування і яка економічно є остільки слаба, що ледви тримаєє ся на ногах, мирні тенденції в зовнішній політиці охоплюють майже більшість буржуазії. Оформлюють і висловлюють сі мирні тенденції польської буржуазії народлові демократи і партії, що з ними бідкують ся в союми.

Суперечність інтересів польської буржуазії і воєнних кол, на чолі з Пилсудским, є перманентна стала причина урядової кризи в Польщі і значній мірі відбиток тих суперечностей, що набрали виразної форми у Франції.

Теперішня урядова криза в Польщі є наслідок чергової острії сутички інтересів тих двох груп. Кульмінаційного пункту вона достигла на прикінці липня, коли сойм більшістю голосів доручив Корфантому сформувати кабінет. Тому самому Корфантому, що здобув собі славу видатого авантюриста своїми подвигами на Горішній Шлеску. Се був рішучий і найікантишній крок польської буржуазії, Пилсудському вона протипоставила Корфантого. Пилсудський почав погрожувати димісією, а пелесовці — громадянською війною; Пилсудський навіть відмовив ся підписати призначення Корфантого. Проте, Корфанти почав формувати і сформував кабінет. Се

давало деякі підстави гадати, що єн-деки візьмуть верх над Пилсудским. Але в умовах перемоги воєнничої у Франції, перебуває у Влади Пункарє, сі підстави були досить не тривкі, хоча співвідношене дієвих сил в самій Польщі були за ними, польська буржуазія в цілому не могла звідкити ся на остаточне поваленє Пилсудського без дозволу Франції. Очевидно такого дозволу дано не було, а без нього можна було чекати, що правє крило дрібної буржуазії, яка бідкуювалає із великою буржуазією, захитаєє ся і перебіжить до лівіції, як воно вже се не раз робило. Тим більш, що його не могло не налякати виснажене боротьби між єн-деками і воєнничою на вулицю та скажена націоналістично-погромна кампанія єндєків в час призначеня Корфантого.

Кабінет Корфантого перестав фактично існувати з моменту провалу в союми головами фракції "клубу конституційної праці" пропозиції про надворіє Пилсудському, як начальнику держави, виснажені єндєками. Се був занадто сміливий крок з боку, — єн-деків, що остаточно перелякано дрібну буржуазію. Вона негайно перекинулась в лави "лівіції" союму що на неї опираєє ся Пилсудський.

Опинившись в ролі героя, єн-декичка фракція взялась за формуванє кабінету, висунула на прем'єра Новака і провела його призначенє через сойм проти голосів правіції. Факт димісії куріозній правіції в парламентарній практиці.

Єна річ, що формуванє кабінету сею "впливовою" в польському союму фракцією було б ще більшим куріозом. Дезертувавши до "лівіції", вона могла лише збільшити її і ніякого поважного впливу на склад нового кабінету не могла мати.

Перехід фракції "клубу конституційної праці" до "лівіції" означає капітуляцію правого крила дрібної буржуазії перед Пилсудским. Чи надовго? — то інша річ. Поки-ж що, він має більшість. Склад кабінету, що формувало конституційної праці", той же, за винятком прем'єра, що був складений Слівінским. Се річ цілком природна і сего сідд було чекати. "Клуб конституційної праці" був лише ширмою, за якою складали кабінет пелесовці з пистовичами.

Але ухвала нового кабінету ще зовсім не означає, що урядової кризи в Польщі звідкидовано. Є невеличка передішка з перемогами на боці Пилсудського і тільки. Причину кризи не усунує. Навпаки, вона зростає. І не буде несподіванкою, коли суперечність інтересів польської буржуазії і воєнничої знов дасть більшість правіції союму і невеличка передішка закінчить ся ще більш острою урядовою кризою.

Сюмова боротьба, поміж польською воєнничою і ою, що захопила владу і польською буржуазією, що тягнеть ся до влади, відбуваеть ся при пасивному відношенню до сеї боротьби польського робітничства, батрацтва незможних шарів села.

Вулничі демонстрації, які змагались урядити пелесовців, найяскравіше довели се. Робітничство не вишло на вулицю і не пішло за пелесовцями.

Спроба пелесовців демонструвати протест робітничства проти Корфантого страйком закінчилась се більш ефективним шийком, ніж вуличні демонстрації, що зібрани півторою робітника. Боротьбу польської буржуазії з воєнничою регулює поки що лише французька війка.

Трета сила — польське робітничство дивить ся і мовчить.

В таких обставинах сучасна Польща, доки не заговорять маси, без урядової кризи є така-ж протиприродна річ, як суха вода або печений лід.

В. Радич.

Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вістей!"